

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 3 Å R G A N G

1 0 . M A I 1 9 5 1

A V I N N H O L D E T : NR.
HJELPEN SOM KOM - PINSEDIKT - FRIHET GJENNOM 17
SANNHET - KULTURÅPENHET KONTRA ÅNDELIG
KARANTENE - VATIKANETS SYN PÅ MAC'ARTHURS
TALE - JEAN BAPTISTE DE LA SALLE - JUBILEER I 18
BERGEN OG ARENDAL - UTENLANDSREPORTASJE.
NESTE NUMMER KOMMER 24. MAI 1951.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,
Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

LILLESTRØM:

2. søndag i måneden kl. 11: Sang-
messe m. preken i Folkets Hus.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 13. MAI: 1. pinsedag. Ep. Ap. gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31.
2. pinsedag: Ep. Ap. gj. 10, 34; 42—48 Tirsdag: Oktavdag. Onsdag: 1. Im-
bredag. Torsdag: Oktavdag. Fredag og lørdag: 2. og 3. imbredag.

SØNDAG 20. MAI: Treenighetssøndag. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28,
18—20. Mandag, tirsdag og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Kristi Legems-
fest. Fredag og lørdag: Oktavdager til Kristi Legemsfest.

SØNDAG 27. MAI: Feiring av Kristi Legemsfest.

Ifølge Biskopens fastemandat er man også i år dispensert fra abstinens-
budet på onsdag og lørdag av imbredagene.

St. Franciskus 3 orden, Oslo
Maimøtet er utsatt til frelag 1. juni
kl. 19 i St. Hallvards kirke. Etterpå
selskaperlig samvær, med foredrag av
Finn Halvorsen.

På St. Olavs Forlag Oslo
er utkommet ny

«Liten bibelhistorie for
katolske skoler» (189 s.).

HUSK

ved adresseforandring
også å oppgi gammel adresse!

KATOLSK UNGDOMSBLAD

Ansvarlig redaktør:

Arnfinn Palmstrøm

Bladet utkommer 10 ganger årlig og
koster i abonnement kr. 5.— pr. år.

Redaksjonens og ekspedisjonens

adresse: Akersv. 5, Oslo.

Postgirokonto nr. 14282.

Utgiver:

Norsk Katolsk Ungdomsforbund.

Les i siste nummer om:

Skoleproblemet — Ditt kall — Påske-
turer — Foreningsvesenet.

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:
Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,
unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvar-
tal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen
og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
onsdag aften.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

63. ÅRGANG

10. MAI 1951

NR. 17-18

Hjelperen som kom

Av Paul Sauer

Det ville nok ikke gått slik for seg i dag. Menneskene på gaten ville høre lyden. Til å begynne med ville de bli stående målløse, men så spre seg som skremte høns. De ville ikke ha forstått hva som var skjedd, men de ville forsøke å gjette seg frem til en forklaring. Ryktene ville ta til å svirre: Et jordskjelv... eller... russerne kommer.... eller atombomben, atombomben! Og kort etter ville gatene være fylt av biler, mens kringkastingen ville forsøke å berolige folk med at det ikke er fare på ferde, at jagerfly allerede er på vingene og brannvesenet utrykningsklart.

Men den gang — bare dette: «Da kom det brått en lyd fra himmelen som av et veldig vær... og fylte hele huset som de satt i.» Om noen utenfor hadde hørt det, er det mulig de var blitt oppskremt for et øyeblikk, og de ville kanskje ha undret seg noe. Men da larmen var over og ikke noe gjentok seg og det tungt lastede esel rolig lunket videre, ville de nok snart bli opptatt av noe annet. Det var ikke så meget som skremte folk opp i de dager. Den hellige ånds komme formådde ikke å fremkalle større opphisselse.

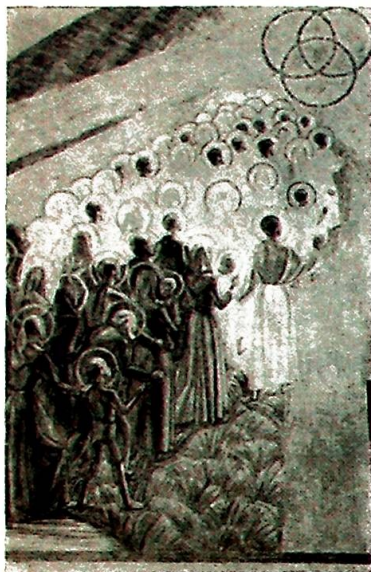
Likevel kunne Hans komme fordrive frykten hos et jaget menneske; forvandle svakhet til styrke, uvitenhet til innsikt, forvirring og rot til klarhet og orden. Han kunne bringe lys i mørket. Og Han gjorde det. Men Den hellige ånds komme kunne ikke fremkalle røre og opphisselse hverken i Jerusalems gater eller på livets overflate, fordi dette ikke var hensikten. Den hellige ånd kom ikke for å gjøre folk engstelige, men for å hjelpe. «Og jeg skal be Faderen,» sa Kristus, «og Han skal gi dere en annen talsmann som skal bli hos dere til evig tid.»

Nå var dagen kommet. Det var pinsens høytid, og Kristi gave, Den hellige ånd, var kommet til apostlene. Men hva brakte Han dem? Hvorledes hjalp Han dem? Drev Han fiendene bort fra deres stengte dører, eller fjernet Han den pris som var satt på deres hoder? Var det ved å gi dem makt over resten av menneskeheten slik at de kunne påtvinge den sin

vilje de fant seg rede til å ta imot Kristi budskap helt og fullt for så å knele ned i en slags hypnotisk underkastelse for å kjøpe dem tilbake fra synden med dåpens vann? Nei, slik hjalp Han dem ikke, for apostlene døde den ene etter den annen; de led martyrdøden under verdens første kristenforfølgelse. For hverken den gang eller senere har menneskene uten motvilje søkt sin frelse. Sant nok at mange i århundrenes løp har kunnet motta dåpens sakrament uten store vanskeligheter, men bare en gang har Satan lidt et endelig nederlag. Etter sitt første nederlag har han vært skapningens klokkeste bakholdsangriper.

Men hvorledes var det da Den hellige ånd hjalp apostlene? Kunne det skje på annen måte enn at Han ga dem de våpen de trengte i sin kamp? Det viktigste våpen de fikk var Sannheten. Er det ikke merkelig at Den hellige ånd kom som bærer av sannheten til de menn som hadde levet sammen med Guds Sønn og som Han selv hadde undervist? Men glem ikke at de bare var mennesker som du og jeg, og at det de hadde lært, forsto de ikke alltid. Det er sant at de kjente Kristus og var i stand til å fortelle om Ham til andre. Men fordi Kristus var guddommelig, kunne de ikke undervise om *alt*, de kunne ikke selv lære *alt* om Ham som er uendelig. Derfor kom Den hellige ånd til dem for å bo i dem som en allmechtig lærer, for å fylle dem med en større innsikt om Kristus. Og utrustet med denne sannhetserkjennelse kunne de ta kampen opp mot usannheten som er synd.

Utrustet med evig Sannhet, men også fylt av kjærlighet — fordi kjærligheten er Den hellige ånds annen gave, det annet våpen. Og vi vet at kjærlighet er et våpen. Selv når dets kaliber er liten, kan sprengstoffet i det være av overordentlig stor virkning, fordi det ved tidenes ende kan eksplodere i sitt lille kammer og sende den gnieraktige skytter rett i helvete. I virkeligheten er kjærligheten det eneste sprengstoff som er ufarligst når det brukes i store mengder. Kristus beviste det da Han lot sin uendelige kjær-

K V I T S U N

(Latinsk tekst: «Veni Sancte Spiritus»)

*Heilag-Ande, ljøsens tolk,
send frå Himlen til ditt folk
strålar av din kjærleikseld.*

*Til oss ringe kom, vår Far,
fyll med vin dei tome kar.
Hjarte-ljos, kom til vår sjel!*

*Du er Trøystar aller best,
milde, reine sjelegjest,
du er sælast kvilestad.*

*Ro hjå deg den trøyttle finn,
tåra turkar du på kinn,
kveikjer bugen, gjer oss glad.*

*Sæle ljøs, lat eld og glod
strøyne frå di stråleflod
djupast ned i hjartekrå!*

*Utan deg er allting tomt,
livet fatigsleg og skumt,
inkje reint ber er å sjå.*

*Reis den brotne grein med kraft,
fyll med ljuvleg himmelsaft
folna lauv på treet ditt!*

*Tak dei særde upp til deg,
deim som ligg ved ålmann-veg,
som i liding snåva tidt.*

*Deim som trur, gjev større tru!
Send deim dine gåvor sju,
at som sol dei skine kann!*

*Hjelp at alle, alle må
fagre fram for Herren gå,
lova Gud i livsens land!*

Umsett frå latin ved Rugabild Foss.

lighet strømme ut over verden, og da Han på påskedagen, helt fylt av Guddommen, i lyset fra kjærlighetens eksplosjon viste veien framover.

Selvsagt ønsket Han da at Hans apostler skulle være fylt av kjærlighet. Og for å fylle dem med kjærlighet sendte Han dem kjærligheten selv, den person i Treenigheten som er Faderens levende kjærlighet til Sønnen og Sønnens til Faderen. Mer kunne Kristus ikke gjøre. Da Han ga apostlene Guds egen ånd, ga Han dem et fond av kjærlighet like ubegrenset som Hans egen uendelige Sannhet. De ble i stand til å gi av kjærlighet i det uendelige, i store nok mengder til å vinne verden for Ham, forutsatt at de hadde mot til å møte Satan ansikt til ansikt.

Før pinsefesten hadde de ikke et slikt mot. De hadde ikke styrke og kraft nok til å fortsette Kristi angrep på synden, til å spre Hans kjærlighets ild på jorden. Men senere . . . Det viste seg at de hadde fått kraften og styrken. De hadde fått den, fordi den er Den hellige ånds tredje gave. De hadde den og viste at de hadde den, ikke bare i liv og død, men også ved det mot de har latt Kristi apostler i våre dager motta som arv, et mot de har gitt videre til menn som har trosset ondskaper med korset, menn som *Faulhaber*, *Stepinac*, *Mindszenty* og en *Eugenio Pacelli*, Paven.

Slik ble Kristi løfter oppfylt. Slik kom Guds Hellige Ånd ned fra himmelen for alltid å bo i Kristi etterfølgere for å hjelpe dem. Derfor er ikke Pinsefesten bare en minnehøytid. Den er en stadig realitet, en like så stor kjensgjerning for oss som lever i dag som for Herrens apostler. Da vi ble døpt tok Den hellige treenighet bolig i vår sjel: Faderen, Sønnen og Den hellige ånd. Fermingen var vår pinsehøytid, visselig uten lyden fra himmelen som et veldig vær, men med den sannhetens, kjærlighetens og styrkens gave som første gang ble gitt til apostlene. Vi kan derfor ikke klage over at vi fører vår kamp mot det onde ubevæpnet og overlatt til oss selv. De våpen som har brakt Kristi frelse til så mange, og som eventuelt vil komme til å erobre verden, er våre våpen; Hjelperen som kom til syne usett av apostlene, som talte uten selv å bli hørt gjennom deres munn, som elsket uovervinnelig i deres hjerter, den

samme Hjelper er vår Hjelper. Om vi kommer til å ligge under i kampen, kan vi ikke legge skylden på Kristus.

Vi har våpnene i våre hender og vår Hjelper står rede til å vise os hvordan vi bør bruke dem. Alt hva vi behøver å gjøre er å be, og det finnes ikke bedre bønner enn dem Kirken sender opp til Ham for oss i dag: helbred våre sår, gi oss nye kraft, tvett av vår syndeskyld, bøy våre hjerter under Din vilje, la de frosne hjerter smelte og bring varme til de kolde, hold Din hånd over dem som ikke vandrer på Dine veier . . .

Frihet gjennom sannhet

Av den pavelige nuntius i Bonn, erkebiskop Alois Muench

Friheten er i dag omgitt av de største farer. Disse farer er større enn man i alminnelighet tror. 100 millioner mennesker i Europa puster ikke lenger i frihetens luft. De våger knapt nok å gi uttrykk for sine innerste tanker. Gudløse ører lytter over alt. Verdifulle goder som presse-, organisasjons-, møte- og religionsfrihet er blitt sterkt begrenset eller helt avskaffet. Menneskene er underkastet et tyrannisk slaveri. Unge menn i sin beste alder blør og dør i en verden som ber om fred, for å hindre tyranniet i å bre seg og gjøre nye millioner til statsslaver.

Hva er det egentlig som er skjedd? Hvorfor har menneskene i den ene stat etter den andre mistet sin frihet? Det er fremsatt en rekke forklaringer, men de fleste rører bare ved overflaten og går ikke til bunns i saken. Menneskene må igjen bringes til innsikt om at «det er sannheten som frigjør». Hvilken sannhet? Forfatterens, kunstnerens, professorernes, filosofenes? Ja, om deres sannhet, er Guds sannhet.

Guds sannhet er den sannhet som gjør menneskene fri. Les hva det står i Johannesevangeliets 8. kapitel. En dag da Jesus underviste i Templet hvor mange var samlet for å be og ære Gud, sa han til dem: «Dersom dere blir i mitt ord, da er dere i sannhet mine disipler, og dere skal lære å kjenne sannheten, og sannheten skal frigjøre dere.»

Men er det så enkelt? Er livet ikke mer komplisert? Sant nok at livet er komplisert, mer komplisert i vår tid enn den gang våre forfedre levde. Men vil vi være ærlige, må vi innrømme at vanskelighetene skyldes uklarheten og forvirringen i tidens tenkning og læresetninger. Aldri noensinne har forvirringen vært større. Hvorfor? Menneskene har mistet sansen for den riktige retning. Hvorfor? Fordi de under sin forskning ikke har hatt blikket rettet mot Guds sannhet, på den sannhet som alene kan gjøre menneskene fri.

Det er ingen tilfeldighet at det nettopp er i de europeiske og asiatiske land hvor maktøverne forneker Guds sannhet, at menneskene har mistet friheten. Skoleungdommen i disse land innprentes marxistiske doktriner, en lære som har gjort materien til gud.

Fordi den marxistiske tenkning utelukkende er rettet mot materielle ting, har dens tilhengere ingen sans for Kristi budskap om Gud og Hans kongerike og kan av den grunn ikke lenger fatte kristendommens tale. Kristus selv gir denne forklaring: «Hvorfor,» spør Han, «kan dere ikke forstå det språk jeg taler? Fordi dere ikke har øre for det budskap jeg bringer.»

De ord Jesus ytterligere uttalte ved denne anledning var helt knusende i sin dom: «Dere har djevelen til far, og dere vil handle etter deres fars lyster. Han var en manndraper fra først av og står ikke i sannheten, for sannhet er ikke i ham. Når han taler løgn, taler han av sitt eget, fordi han er en løgner

og løgnens far. Men meg tror dere ikke, fordi jeg sier sannheten.»

Disse ord som ble uttalt i Templet i Jerusalem for over 1900 år siden ville, om de var blitt rettet til verden i dag, hatt den samme gyldighet. For ikke alle vantro lever bak jernteppet. I vårt land lever vi blant millioner mennesker som ikke lenger kjenner Gud, og fordi de ikke lenger kjenner Ham, forstår de ikke talen om Ham, om Hans vilje og bud, om Hans frelsesvei og Kirke, kort sagt om det som bæres fram som Hans sannhet. «Den som er av Gud,» sa Jesus videre i sin tale i Templet, «hører Guds ord. Derfor hører dere ikke, fordi dere ikke er av Guds ord.»

Selv om menneskene griper til alle mulige forholdsregler for å sikre sine friheter og selv om det er de mest opphøyede motiver som ligger til grunn for de planer de i denne forbindelse søker å sette ut i livet, vil alt være forgjeves om disse planer ikke er underbygget av tro på Gud. Alle menneskelige friheter bygger i siste instans prinsipielt på Guds sannhet: Han er menneskehetens Herre; både herskere og beherskede er underlagt Hans vilje; mennesket har sitt opphav i Ham som er Skaperen av både den synlige og den usynlige verden, og da det er skapt i Hans billede, har det sin persons verdi og verdighet fra Ham. I Ham er alle menneskets rettigheter helliget. Alt det den kristne religion lærer om Gud og Hans verk, har sin opprinnelse i den Sannhet som gjør mennesket fritt.

En god katolikk behøver ikke å bli overbevist om dette. Han har lært det; han har hørt det fremlagt og forkynt i prekener og foredrag. Har han tilegnet seg denne lære, vil han i ydmykhet takke Gud for at han er et fritt menneske i Guds sannhet. Han føler seg ikke tyngt av vantroens synd; han er ikke plaget av den tvilens forvirring som nager dem som ikke lenger har fotfeste i religionens realitet; heller ikke av den likegyldige usikkerhet eller av villfarelsens, løgnens og skuffelsens tusmørke.

Velsignelsen av å leve i Guds sannhet legger imidlertid et meget stort ansvar på alle gode katolikker, særlig i vår opprevne tid. Takk først og fremst Gud for troens kostelige gave! Dere har ikke fått den ved egen fortjeneste men i kraft av Guds barmhjertighet. Opptre derfor ikke som om dere sitter inne med de vises sten. Vær beskjedne!

Hold for det annet fast ved deres tro! La dere ikke bedra av de falske lærer som doseres ved så mange høyskoler og universiteter av folk som setter sin egen lille innsikt over Guds visdom. Glem ikke den formaning som Paulus ga den ungdommelige Timoteus: «Ta vare på det som er betrodd deg, så du vokter deg for de vanhellige, nye talemåter og de motsigelser som kommer fra den vitenskap som falskelig kalles så, som noen har vedkjent seg og derved er falt fra troen.» Omgås Guds visdom med klokskap. Da vil dere i sannhet selv bli vise.

For det tredje: helliggjør dere selv ved Sannheten! Besinn dere på den i bønn og betraktninger og særlig når dere mediterer over de overjordiske ting. Det er hva Kristus venter av dere. Hvor vakkert ga Han vel ikke uttrykk for dette ønske i sin bønn til Faderen kvelden før sin død: «De hører ikke verden til, likesom heller ikke jeg hører verden til. Hellige dem i sannhet; ditt ord er sannhet.»

For det fjerde: La troens verk i dere lyse blant menneskene. M.a.o.: deres tro må være en levende tro. Vis dere som katolikker i hele deres liv slik at det som dere bærer i hjertet blir virkeliggjort i handling. Den hellige Jakob ropte på sin tid ut til de kristne: «Hva nytter det mine brødre, om en sier at han ha troen, men ikke har gjerninger? Kan troen gjøre ham salig?... For likesom legemet er dødt uten ånd, slik er også troen død uten gjerninger.» Les for den åndelige oppbyggelses skyld hele Jakobs brev en gang til.

For det femte: arbeid alvorlig med å lære deres tro bedre å kjenne. Hjelp barna deres med religionsundervisningen, les katolske aviser, tidsskrifter, brosjyrer og bøker. Skaff dere et bibliotek, sammensatt av katolsk litteratur. Da vil dere lære i stadig høyere grad å glede dere over deres tro og vil kunne bli virksomme Kristi apostler blant de mennesker dere daglig omgås.

For det sjette: gå inn for deres tro! Vær helhjertede Kristi soldater! «Kjemp troens gode strid,» skrev Paulus til Timoteus. Det finnes mennesker som angriper din tro, din Kirke og ting som er hellige for deg. De gjør det av uvitenhet, av fordommer og også av ondskap. Vær overbærende mot dem, for ofte forstår de ikke bedre: «Fader, forlat dem for de vet ikke hva de gjør.» Men stå på ditt! Svar så godt du kan. Man venter ikke av deg at du skal være teolog, men søk hjelp hos dem som kan hjelpe deg. *La deg for all del ikke forlede til å kompromisere!* Hold fast, urokkelig fast, ved din tros grunnsetninger.

Og for det syvende: Vær en Kristi apostel! Da du ble fermet ble korset tegnet på din panne med hellig olje for å styrke deg i din tro og forplikte deg til å bære korset blant menneskene. Det finnes mennesker som hungrer etter sannheten. De søker å komme ut av tvilens mørke, å bli kvitt sin usikkerhet, å frigjøre seg fra syndens tak i seg, de ønsker å kunne ånde i det frie menneskes luft og sammen med dere å bli løftet opp til sannhetens høyder, til den sannhet som kan gjøre dem fri. Om du er en Guds apostel, vil din iver hjelpe deg til å finne de riktige midler.

Friheten er i stor fare. Ved århundreskiftet var det ingen av de frie demokratier som drømte om at friheten i løpet av en generasjon ville måtte kjempe for sin eksistens. Menneskene tok imot friheten som noe selvfølgelig og overså nødvendigheten av å verne dens grunnlag: den Sannhet som er av Gud. De drev Gud ut av sin virksomhet. De gjorde sitt liv mer og mer verdslig og gikk til å med så langt at de drev Gud ut av skolene.

I dag har vi erkjent at friheten trenger den sannhet som gjør menneskene frie, Guds sannhet, som ble forkynt for oss av Hans elskede Sønn, Jesus Kristus. Denne vår faste overbevisning må vi bibringe menneskene; dens lys må vi få tent i våre medmenneskers hjerter slik som Gud i sin uendelig nåde har tent det i vårt eget.

Vi gjengir en artikkel universitetslektor Ludvig Wollnick rykket ut med i Dagbladet i forbindelse med polemikken omkring Jesuitterparagrafens opphevelse.

Under overskriften «Sannhetskjærlighet» skriver lektoren:

I de fleste land har polemikken mellom de forskjellige kristne konfesjoner mistet sin hatefulle og fanatiske karakter. Dette henger uten tvil delvis sammen med den forskyvningen av den åndelige kampfront som har funnet sted som følge av framveksten av nye sekulære religioner på den militante ateistiske materialismes grunn. Overalt hvor disse religiøse bevegelser har erobret den politiske statsmakt har de stilt de kristne konfesjoner overfor valget mellom underkastelse under den totalitære statsautoritet eller katakombeeksistens.

Reaksjonen innenfor norske indremisjonskretser på denne situasjon er interessant og gir anledning til mange slags refleksjoner.

Nylig ga en talsmann for disse kretser i et kringkastingssinnlegg et uforbeholdent uttrykk for den uskrøttede fryd som forfølgelsene av katolske kristne i de folkedemokratiske land stadig oppfyller ham og hans meningsfeller med. Åpenbart fortøner utryddelsen av 11 000 katolske for Kristi sak i vår tid.

Den samme talsmann la heller ikke skjul på sin stolthet og beundring for de protestantiske kirkesamfunns lojale kapitulasjon overfor en militant ateistisk verdensreligion som har kristendommens utryddelse fra jordens overflate som sitt erklærte mål.

*

Det er naturlig for oss mennesker å hate dem som inngir oss angst. De fysiologiske og psykologiske symptomer på slike sinnstilstander er velkjent: — ansiktstrekkenes fordreies, stemmen blir skiftevis skjærende og pipende, dømmekraften omtåkes og gjennom den rødgule fåke antar skremmebildene og fantasifosterne groteske proporsjoner.

Det er ikke noe vakkert syn. Dobbelt heslig og frastøtende blir det når såkalt bekjennende kristne taler og skriver under ukontrollert herredømme av slike hat- og geistlige og nonner seg for disse kristne som en stor seier angstkomplekser.

Det er uten tvil «naturlig» også for «bekjennende kristne» å hate medlemmer av andre kristne kirkesamfunn som inngir dem angst. Det er den katolske kristendoms store styrke at den ikke bare stiller opp overvinnelsen av slike naturlige affekter som et mål som er innenfor enhver kristens rekkevidde, men at den også gjennom sine helgener og mystikere har levert det praktiske bevis for at det her ikke dreier seg om munnsvær og tomme talemåter.

II.

Panikkpreget og hysterisk antikatolsk agitasjon er som kjent en periodisk oppdukkende epidemi i norsk lavkirkelig miljø. Åpenbart har vi her å gjøre med et dypt-sittende kompleks som bryter ut i sin ondartede akutte form med mer eller mindre regelmessige mellomrom.

kontra åndelig karantene

Det kan neppe være tvil om at det dreier seg om etterdønninger etter reformasjonstidens og religionskrigenes oppskede lidenskaper.

Hvordan skal vi forklare oss at disse affekter har bevart så meget av sin opprinnelige hatskhet og ondsinnethet i norske indremisjonskretser?

Reformasjonen ble som kjent i Norge gjennomført på en dansk konges maktbud. Likevel er det neppe for meget sagt at knapt i noe annet protestantisk land hadde den større hell med seg i sine bestrebelse på å rykke opp folkets religiøse fortid med roten og avskjære det fra enhver forbindelse med samtidens katolske kulturverden. I århundrer savnet nordmennene enhver mulighet for å kontrollere enn si korrigere det skrekkelige av den katolske kristenhet som danske prester hadde overtatt fra den tyske protestantismes arsenaler.

Da Norge igjen åpnet seg for impulser fra det europeiske ånds- og kulturliv og var i stand til selv å gjøre en skapende innsats, så den norske lutheranisme seg stilt overfor en helt annen situasjon og helt andre problemer. Overalt i Europa befant de forskjellige kristne konfesjoner seg på defensiven overfor en fundamental almenkulturell revolte mot den kristne verdensanskuelse og menneskeoppfatning. Denne revolte dominerte praktisk talt alle grener av det verdslige åndsliv, farligst i det lange løp var uten tvil det angrep som ble ført med de moderne vitenskapelige forskningsresultaters våpen.

Katolisismen møtte denne krise ved aktiv innsats innenfor alle de moderne vitenskapelige forskningsfelter. Et stort arbeid har også vært nedlagt på å stille de veldige nye kunnskapsmasser inn i den prinsipielle metafysiske og teologiske helhetssammenheng. Den katolske kirke teller i dag ikke bare vitenskapsmenn, men også tenkere og diktere med verdensry.

For de protestantiske kirker som hadde erstattet den kirkelige læremyndighet med bokstavfortolkningen av Bibelen, førte krisen som kjent til en sprengning i to teologiske skoler som bekjempet hverandre bittert. Den liberale eller modernistiske retning berøvet etter hvert de overleverte kristne trosbekjennelser enhver distinkt mening som åpenbaringskilder. Den ortodokse «fundamentalisme» søkte å bevare det tradisjonelle trosinnhold ved å ignorere problemene og søkte vern mot den moderne vitenskaps forskningsresultater bak en gjennomført karantene av de troende i det moderne miljø.

Det er ingen tilfeldighet at de norske indremisjonsledere valgte den siste taktikk. De to tradisjoner som indremisjonen og menighetsfakultetet er bærere av, gjorde valget uunngåelig.

For så vidt lutheranske teologer vil være tro mot grunnlaget for Luthers revolte, nemlig oppfatningen av menneskenaturen som bunnfordervet og av den fornuftmessige sannhetsstreben som «djevelens hore», er de avskåret fra å kunne innrømme muligheten av noen levende og fruktbar forbindelse mellom kristendommen og det verdslige ånds- og kulturliv. Hvordan skulle det totalt fordervede kunne frembringe annet enn det som er totalt fordervet?

Den andre tradisjonen er den lavkirkelige folkelige pietisme hvis syn på det verdslige kulturliv er så velkjent at det ikke er nødvendig å gå nærmere inn på det.

Vi har i friskt minne den skjebne Ronald Fangens slagord om større «kulturåpenhet» fant ved professor Hallesbys hånd. Karantenen skal opprettholdes og skjerpes.

Saken er at de norske indremisjonsledere hverken kan eller tør ta noe prinsipielt oppgjør det være seg med det moderne avkristnede åndsliv eller den katolske kirke. Vi finner derfor at disse høvdinger glimrer ved sin usynlighet og uhørlighet ved enhver pressedejobb som etterlyser det kristne standpunkt til innvendinger eller angrep av den mest elementære type.

Det er imidlertid en illusjon å tro at man kan løse ærlige tros- og tankevanskeligheter ved å stoppe fingrene i ørene eller utlevere bomull til de anfedte. Det er ganske visst hverken mulig eller nødvendig for alle medlemmer av et kirkesamfunn å ta opp til selvstendig gjennomtenkning og løsning alle de religionshistoriske, eller erfaringsvitenskapelige problemkomplekser som spesialistene har delt mellom seg. Men kirkesamfunnet som sådant kan ikke la disse problemer ligge uten å synke ned på det obskure sektvesens plan.

I mellomtiden går avkristningsprosessen sin uforstyrrede og uforstyrrelige gang.

De religiøse ledere som har ansvaret for å ha manøvrert det norske kristenfolk inn i denne karantene hvor tilsynelatende ikke de svakeste ekkoer av nåtidens voldsomme idébrytninger når inn, har all mulig grunn til å reagere på situasjonen med uro og angst. Den virkelige motstander, den reelle fare tør man ikke møte i åpen kamp. Hvor det gjelder katolsk kristendom gjør derimot slike hemninger og betenkeligheter seg ikke gjeldende. Her er man på hjemmebane og kan utfolde seg fritt i den trygge bevissthet om den angrepne parts høyst begrensede muligheter for offentlig selvforsvar.

Uten tvil gjør det seg også gjeldende en ikke helt grunnløs frykt for at enkelte avkristnede nordmenn skulle være mottagelig for den katolske smitte. En ny generasjon er vokst opp siden den siste nedrakningskampanje. Tidspunktet er modent for en ny kraftig antikattolsk vaksinasjon av det norske folk.

III.

Årsaken til at den famøse jesuitter-paragraf igjen er under offentlig debatt her hjemme er som kjent at den tvang den norske representant i Strasbourg til å gjøre en pinlig reservasjon da konvensjonen om menneskerettighetene skulle undertegnes.

Dermed er Norges holdning i dette spørsmål satt under den internasjonale folkeretts søkelys.

Denne situasjon har stilt de norske indremisjonsledere overfor en oppgave som de ikke er rustet for. Det er ikke tilstrekkelig å ventilere nedarvede angstkomplekser. Det er nødvendig å prestere en logisk og folkerettslig holdbar prinsipiell begrunnelse som er tilgjengelig for kulturnasjoner som står fullkomment fremmed og uforstående overfor de norske indremisjonslederes panikk.

Vestenfor jernteppet bygger den internasjonale folkerett som kjent på det prinsipp at statsborgerlige rettigheter ikke skal være betinget av tilslutning til den ene eller den annen av de verdensanskuelser og moraloppfat-

ninger som den vestlige verden er splittet i. Til menneskerettighetene hører også retten for enhver til fritt å velge hvilken religiøs eller filosofisk retning han vil slutte seg til. Kampen mellom disse stridende retninger skal føres med rent åndelige våpen. Dette gjelder også striden om de moralske begreperes opprinnelse, innhold og gyldighetsområde.

Den oppfatning av moralbegrepenes opprinnelse, innhold og gyldighetsområde som dominerer i vår tid, er som kjent ikke den katolske eller jesuittiske. Det er den sekulære humanismes moralfilosofi. Denne anerkjenner ikke noe annet utspring for moralbegrepenes enn menneskeånden eller de menneskelige naturinstinkter. Forsøket på å stille opp og begrunne absolutte moralbud på dette grunnlag er forlenget oppgitt. De typisk moderne utgaver av den humanistiske etikk tar alle moralbegrepenes relativitet for gitt. Mens de altså er enige om at de moralske buds og forbuds gyldighetsområde er begrenset og flytende, hersker ikke samme enighet om deres innhold.

Her er noe for enhver smak, fra Nietzsches og Oswald Spenglers «rovdyr moral» til den marxistiske moralfilosofi som betrakter moralbegrepenes som våpen i den verdensomspennende klassekrig, eller den logiske positivismes teori, som i moralske verdidommer ikke ser annet enn instinktive følelsesutbrudd.

Felles for alle disse retninger er at de betrakter forestillingen om en objektiv og almengyldig moralsk verdensorden som en anakronistisk levning av et tilbakeliggende og tilbakelagt trin i menneskehetens åndelige utviklingshistorie: — det religiøse og metafysiske.

Tilsynelatende er professor Hallesby ikke foruroliget av noen av disse moderne moraloppfatninger. I allfall kan det ikke ses at han har følt seg fristet eller kallet til å ta kampen opp mot dem på egen grunn og med deres egne våpen. Provokasjonene skulle ikke synes å mangle. Litteratur som forfekter eller gjenspeiler disse synspunkter er tilgjengelig for det norske folk i biblioteker og hos bokhandlerne.

Hva som fyller ham og hans tilhengere med dyp angst for det norske folks moralske helse er utsikten til at et par jesuitter muligens skulle ha mot til å slå seg ned her i landet hvis forbudet mot dem skulle bli opphevet. De framtidsperspektiver han maner fram er i sannhet dystre og skremmende. Under den demoniske innflytelse av disse trollmenn og heksemestere vil det norske folks begreper om sannhet og løgn, godt og ondt gå sin oppløsning i møte og det norske rettsvesen vil — formodentlig i likhet med de andre européiske land som tolererer denne sataniske munkeorden som f. eks. Storbritannia, Frankrike, Nederland, Danmark og Sverige? — «styre rett ut i kaos».

Vil det lykkes regjeringen å finne en behjertet mann som etter å ha væpnet seg med de opplysninger som hr. Olav Valen-Senstads sjømannsprester og misjonærer har forsynt ham med, vil påta seg å framføre disse synspunkter i Strasbourg?

Det synes som om de norske indremisjonslederens bekymring for den moralske verdenssituasjon er noe provinsielt begrenset. Er det deres alvorlige mening at bare det norske folk bevares for jesuittisk besmittelse, da kan det norske indremisjonsfolk med god samvittighet la resten av menneskeheten gå til grunne i den moralske sump jesuittene har trukket den ned i?

La oss sette at det lyktes den norske indremisjon å få beveget Europarådet til å lyse jesuitterordenen utlegg i alle land, — vil dermed problemet være brakt ut av verden?

Vatikanets syn på

I anledning av general MacArthurs tale til den amerikanske kongress, har redaktøren for L'Osservatore Romano, Dalla Torre, offentliggjort en del kommentarer som fortjener oppmerksomhet.

Da militære spørsmål i alminnelighet ikke interesserer L'Osservatore, må det være en annen side av saken MacArthur som interesserer avisen så sterkt at redaktøren selv finner det nødvendig å gripe pennen.

Det fremgår av MacArthurs tale, sier avisen, at generalen ligger under for en begrepsforvirring. Han erklarte selv at han talte utelukkende som soldat, og så helt bort fra den politiske side av saken. Men når han, for å karakterisere den av ham så lovpriste forsvarsplan mot Østblokkens ekspansjon, bruker uttrykket «kampen mot kommunismen», da snakker han ikke bare som militær, men like meget som politiker. Uttrykket er kanskje helt uoverlagt, men det er i hvert fall meget uheldig, sier L'Osservatore. De marxistiske stater vil nemlig benytte det som et bevis på at Vestmaktene våpner sig mot dem, ikke på grunn av deres aggresivitet, men for å komme deres sosialistiske ideologi og statsforfatning til livs. Den frykt for sin sikkerhet som Vestmakteen angir som grunn for sin opprustning, er i virkeligheten bare et påskudd.

Idet L'Osservatore Romano tillater seg å oppfatte MacArthurs ord som et uttrykk for hans innerste tanker, og går ut fra at han med vitende og vilje har forlatt det militære standpunkt for det ideologiske, advarer avisen ham mot å tro at man med våpenmakt kan befri verden for de kommunistiske idéer, eller at man kan sikre freden ved å forberede seg på krig. Det er helt uungåelig, sier Dalla Torre, at kommunismen vil spire fram i arméenes spor, og menneskenes ulykker og fortvilelse vil fremme dens vekst. Kommunismen er ikke et mål som kan rammes og ødelegges av bomber og ild. Intet bombe-

Ifølge professor Hallesbys «orientering» til det norske folk vil vi være nøyaktig like langt. Den egentlige moralske pestkilde, nemlig den katolske kirke med sine nærmere 400 millioner medlemmer ville fremdeles utføre sin moraloppløsende og sjelefordervende virksomhet.

Professor Hallesby trekker riktignok i begynnelsen av sin orientering opp et skarpt skille mellom jesuitter og andre katolikker. Hva begrunner han dette skille med? Ikke med deres tro som ikke på noe punkt atskiller seg fra den katolske. Det folkerettslige grunnlag for diskrimineringen mellom jesuitter og andre katolikker må etter Hallesbys mening søkes i deres moralteologi som ifølge professoren heller ikke på noe vesentlig punkt atskiller seg fra den offisielle katolske moralteologi.

Hvis han og hans meningsfeller har sine overbevisningers mot, så har de to ting å gjøre:

1. Reise en landsomfattende agitasjon for å få deportert alle katolikker fra Norge.

2. Reise en internasjonal opinionsbølge med det formål å få katolske kristne fratatt deres borgerlige rettigheter verden over.

Ludvig Wollnick.

Mac Arthurs tale

regn, ikke engang atom-bomber, vil utslette kommunismen. Den vil bare gjenoppstå enda sterkere og farligere blant en sønderlagen og lidende menneskehets nye ruiner og blod og lidelser. For å overvinne kommunismen må man fjerne de moralske, sosiale og økonomiske motsetninger som har fremkalt den.

Men når man ser på den aktuelle situasjon kan det dessverre ikke nektes at kommunistenes voldsomme aggressivitet ikke synes å kunne stoppes av annet enn makt, det eneste språk de forstår. Men fred, virkelig fred, det oppnår man ikke ved krigsforberedelser. Den fred verden sukker etter kan bare komme som en frukt av rettferdighet, menneskekjærlighet og samarbeide mellom klasser og folk.

L'Osservatore Romanos kommentarer til general MacArthurs tale gir uttrykk for en klar avstandtagen fra en altfor ensidig oppfatning av kampen mot kommunismen. Denne kamp vil Kirken først og fremst føre på det moralske plan, det vil si ved å gjenerobre folkets store masser for kristendommen, og ved sosiale reformer som kan heve levestandarden. Men det finnes kretser hvor man drømmer om med våpenmakt å befri verden for det kommunistiske mareid. General MacArthur fikk sin avskjed fordi han syntes å være tilhenger av denne fortvilete og håpløse utvei.

Og Moskva-pressen overanstrenger seg for å få folk til å tro at MacArthurs syn nettopp er Vestmaktens syn. Og naturligvis unnlater den ikke å utpeke Vatikanet som et fremtredende medlem av denne sammensvergelse mot folkedemokratiene, i hvis tjeneste Paven som Kirkens overhode bruker hele sin innflytelse.

Man forstår at L'Osservatore Romano har funnet det nødvendig å la sin røst høre i diskusjonen om MacArthur, for derved å vise at den tar avstand fra den berømte generals syn på saken.

Den moderne skoles banebryter

JEAN BAPTISTE DE LA SALLE

Den 30. april var det 300 år siden Jean Baptiste de la Salle så dagens lys første gang i Rheims. Hans disipler, de kristne skolebrødre eller som de også kalles «skolebrødrene» som i dag er spredt over hele verden, har selvsagt feiret dagen som en stor familiefest. Nettopp i vår tid som har gjort kampen for den kristne skole så aktuell, er det i høy grad på plass å se litt på det verk som denne det moderne undervisningsvesens banebryter skapte og satte ut i livet.

I 1950 underviste 14 522 skolebrødre i alt 413 763 elever i 1363 skoler, og 64 forskjellige land deltok på jubileumsdagen i hyldesten til den mann som ikke bare har gjort seg fortjent av den kristne verdens, men av hele menneskehets takk.

Jean Baptiste de la Salle var sønn av en dommer i Rheims og overtok i 1678 som nyviglet prest ledelsen av

en skolesøsterkongregasjon. I 1679 lærte han å kjenne en lærer ved navn Adrien Nyel som i Rouen hadde stiftet en forening av unge prester med det formål å forbedre den tids fattig-skoler, og som var i ferd med å opprette en fri-skole i Rheims. Med La Salle's hjelp lyktes det i løpet av kort tid å opprette hele 3 slike friskoler. Etter å ha brakt lærernes personlige innstilling på det rene, opptok han dem i sitt hjem og søkte å gi denne frie sammenslutning en slags klosterform.

Året 1648 ble et vendepunkt for folkeskolevesenets utvikling. Flere sogneprester vendte seg til La Salle med bønn om å få en broder som lærer til sitt sogn. Men han etterkom ikke deres anmodninger, da han fant det mindre formålstjenlig å la brødrene virke enkeltvis. Men for å imøtekomme kravene grunnla han i Rheims et institutt til utdanning av verdslige lærere og ga det navnet skoleseminaret, det første i sin art i folkeskolevesenets historie.

Litt senere la han grunnen til et «for-novisiat» (juvenat) for begavede gutter i 14–16 års alderen, med det formål å skaffe sin organisasjon den nødvendige tilvekst. Hensikten med dette novisiat var å skaffe brukbare ordenslærere til folkeskolene i byene, mens skoleseminaret skulle utdanne lærere for landsbygdens ungdom.

I 1688 mottok han en innbydelse fra sognepresten ved St. Sulpice i Paris med anmodning om å overta en fri-skole i dette sogn. Han bega seg med noen brødre til Paris, da han håpet der å finne større muligheter for sitt arbeid. Og litt etter litt klarte han å utbygge sitt verk. Undervisningen ble forbedret, og han stilte opp en passende skole- og dagsorden og forbedret undervisningsmetodene.

I 1699 opprettet han en søndagsskole for håndverkere i Paris. Tallet på elevene her steg i løpet av få år til 300. Brødrene inndelte elevene i klasser alt etter deres forutsetninger, og underviste dem i geografi, bokførsel, geometri og tegning. Dermed var grunnen lagt til den første tekniske skole, den første håndverkerskole i Europa med bibehold av den religiøse undertone i oppdragelsen og undervisningen. Også et par forbedringsanstalter for vanartede barn klarte La Salle å opprette før han lukket sine øyne for alltid i 1719.

Det er ikke bare det katolske Frankrike som har feiret 300 års dagen for fødselen til det moderne undervisningsvesens banebryter. Som nevnt ble hans minne feiret i 65 forskjellige land hvor hans brødre fortsetter den gjerding som La Salle startet. I De forente stater fremholdt president Truman at skolebrødrenes innsats har vært banebrytende på pedagogikkens område, og det offisielle Frankrike brakte La Salle sin hyldest da presidenten for kommunestyret i Paris den 4. mai døpte Rue de la Barouillère om til Rue de Saint-Jean-Baptiste de la Salle.

P. U. i Katolsk Ugeblad.

Som nevnt på annet sted i dette nummer har det franske postvesen hyllet hans minne ved å utgi et minnefrimerke.

St. Fransiskus-Xaveriussøstrenes 50 års jubileum

Fra Bergen

Sankt Fransiskus-Xaveriussøstrenes 50 års jubileum ble en stor begivenhet både for søstrene og for St. Pauls menighet.

Lørdag 14. april var der mottagelse på sykehuset Florida. Ærverdige moder Beata tok imot sine gjester i det festlig smykkede refektorium. Hun var omgitt av de eldste søstre og alle forstanderinner for kongregasjonens avdelinger, og dessuten to representanter for St. Elisabeth-søstrene: provinsialforstanderinnen og en søster. — På veggen over søstrenes plasser lyste Frans Xavers valgspråk: «Da mihi animas — gi meg sjeler».

Invitert var legene ved kongregasjonens sykehus i Bergen, eldre leger som har vært knyttet til sykehusene, byens autoriteter, St. Pauls-kirkens presteskap og kirkeråd. Til stede var dessuten Hans Høyærverdighet biskopen, pastor Dietrich fra Stavanger — den nest eldste av prestene i Norge, og den eneste gjenlevende av kongregasjonens direktører — og samtlige de prester i Norge som har vært knyttet til St. Pauls-kirken. Rent tilfeldig var også den danske biskop Suhr til stede.

Moder Beata og de eldre søstre hadde samlet seg i den ene ende av salen; de yngre var samlet i den andre. Mellom dem satt gjestene ved småborder.

De yngre sang «Laudate Dominum omnes gentes», og deretter fulgte talene slag i slag vekselvis med søstrenes sang. — Overlegen på Florida ønsket velkommen. Neste taler, dr. Uchermann fra øyenklinikken, gjennomgikk søstrenes virke gjennom alle år, og brakte en inderlig takk for det gode samarbeid. Stadsfysikus Øxnevad hyldet søstrene i vakre og varme ordelag og fremhevet særlig deres innsiktsfulle innsats etter eksplosjonsulykken i Bergen 20. april 1944 — antagelig den største katastrofe i byens historie — da så mange bergensere ble rammet av ulykke, og et stort antall fikk øyenskader. Takket være søstrene kunne «Nordens største øyenklinikk» improviseres. — Og så kom dagens høydepunkt! Ordfører Handal leste opp en adresse fra Hans Majestet Kongen, og lykkønsket deretter søstrene i hjertelig tale. De fikk mange lovord for sitt virke, og de ble fremhevet som gode borgere av byen og gode samfunnsborgere. Ordføreren avsluttet sin tale med å feste fortjenstmedaljen i gull på moder Beatas ordensdrakt, som påskjønnelse for hennes og hennes søstres samfunns-gagnlige virke. — Andre talere var tannlege Hals Andersen, som brakte takk og lykkønsking fra St. Pauls menighet, og til slutt Hans Høyærverdighet biskopen, som på søstrenes vegne først rettet takken til Hans Majestet, for den utmerkelse søstrene var blitt tildelt, og anmodet ordføreren om å bringe takken videre. Deretter takket biskopen legene for deres gaver til søstrene: to sølvkandelabre og en messebok. — Den festlige sammenkomst ble avsluttet med «Klokkene ringer til Ave», sunget flerstemmig av søstrene, vakkert fremført, med soloppartier for sopran. En verdig avslutning på en uforglemmelig fest!

Søndag 15. april var det høytidelig inntog i St. Pauls-kirken til høymesse. Mens koret sang «Ecce Sacerdos» skred Hans Høyærverdighet opp mot alteret ledsaget av 10 prester. Deretter fulgte pontifikalmesse med 7 assisterende prester, og alle søstrene på de forreste kirkebenker. Alt var vakkert: messen, korsangen og biskopens gripende tale til søstrene. Det ble en opplevelse for menigheten som fylte kirken til siste plass.

Og så kom avslutningen mandag aften 16. april. Først andakt med «Te Deum» i kirken kl. 19.30. — På grunn av strømrestriksjonene var det sparsomt med lys i kirkeskipet. (Der er for tiden ikke elektrisk strøm i Bergen fra kl. 17 til neste morgen kl. 7.) Men desto vakrere ble andakten med koret som lyskilde. Deretter fulgte menighetens fest for søstrene i forsamlingslokalet under kirken. En av menighetens damer hadde forestått utsmykningen

PROLOG

ved St. Pauls menighets fest for
St. Fransiskus-søstrene

*En gammel kongestad og bispeby
med sagasus om sine tårn og tinder,
med lyse og med mørke fortids minner
— i fjellets lune ly.*

*Hør, kirkeklokker toner ut over Vågen, — ringer
fra Holmens bastioner, der domen engang lå!
— Er det en bønn, som klinger fra tinder, fjerne, grå?*

*Der sto en liten gutt en dag
ved vinduet og speidet ut på gaten,
der stormen suste, regnet holjet ned.
Han sto og så på menneskene der ute,
— den fanger mangt og meget inn, en vindusrute,
når den, som ser, er våken og på vakt;
og denne gutten var i sterk kontakt
med livet utenfor, — med trikken,
med allting der, som rørte sig, — trafikken,
som gikk sin gang trass regnveret og stormen.*

*— Da så han pludselig to rare damer,
ja, var det damer? — skikkelser
i svarte slør, med noe kvitt om hodet!
De kjempet imot stormen, imot regnet,
og sløret flagret om dem mest som vinger.
— De liknet fugler, syntes han,
ja, store fugler fra et fremmed land,
som var blåst hit av stormen, langt mot nord
til Norges barske strand.*

*— Du mor, se her!
Hva er det der for damer? Kom, se her!
— Jo, det er nonner, gutten min, katolske nonner.
de er jo hedninger, de, mor!
Det sier guttene i gaten.*

*— Nei, kjære gutten min, da tar de feil,
for katolikkene er kristne, sikkert nok,
og disse nonnene er sykesøstre, de,
— gjør bare vel
fra tidlig morgen og til sent på kveld,
ja, ofte natten med,
og derfor skynder de seg slik av sted.*

*— Det sto en liten gutt
ved vinduet og stirret ut,
og så han disse damene, så nikte han
og vinket til dem,
— og så en dag, så nikte de igjen
og smilte, — hadde fått en venn*

av salen, og tilstrekkelig antall sterke petroleumslamper var tilveiebrakt, så der var både lyst og vakkert, bare vel trangt for den store forsamling. — Når der ellers er fest i menigheten, tyr man gjerne til søstrenes assistanse. Men denne gang skulle søstrene være menighetens gjester — sikkert for første gang i alle disse 50 år. — Menigheten hadde den glede å se hele 40 søstre i sin midte, uten tvil det største antall som noensinne har overvært en fest i St. Pauls menighet. Og dessuten biskop Mangers med alle St. Pauls-kirkens tidligere kapellaner.

Festen ble innledet med prolog av arkitekt Hals An-

*i denne byen. Flere fulgte etter.
I lange dager og i mørke netter
satt de ved sykesengen, lindret sorg og nød
og seiret over sykdom, over død
ved Herrens hjelp.*

*— Det var Fransiskus-søstrene, — en liten flokk,
som ofret alt de eide for å hjelpe
og lindre sorg og savn
i frelserens, i Jesu Kristi navn,
og uten tanke for seg selv og sitt.
De bygde sykehus på andre sted,
i andre byer også. Overalt,
der de kom nær med sine milde hender,
og der det gjaldt
å hjelpe og å trøste dem, som led,
vant de seg nye og takknemmelige venner.*

Og så gikk femti år.
*Vi hylder søstrene idag, vi få
i Norge, vi, som deler deres tro,
og takker dem for allting de har gitt oss,
mens vi med skam erkjenner,
at vi er lunkne, uten hjertets ild,
mens de står midt i kampen for vår tro
og vinner nye seire dag for dag,
får nye venner
blant barn, blant voksne utenfor vår kirke.
Med sin oppofrelse, med alt sitt virke
vant de respekt for den.*

*Men tiden går, og mangt har endret seg på jord.
— En liten gutt er lengst blitt stor.
Mon minnes han de fjerne barndomsår,
og ordene han hørte av sin mor,
de rare damene han vinket til
og deres gode smil?*

Ja, søstre av den hellige Fransiskus!
*— Jeg ser dem tidt, slik denne gutten så dem,
slik kjempende seg fram mot storm og regn,
— men ikke bare imot den verdens stormer
er det, de går fram.
— I korsets tegn,
i tro og håp og kjærlighet, — ved bønn,
forsakelse og arbeid seirer de
med Herrens nåderike hjelp,
og får forvisst sin lønn
av Ham.*

En gamel, tradisjonsrik by i fjellets ly.
*— Hør, kirkeklokker toner sin skjønne sang mot sky
som lyse framtidsvoner i vårens unge gry!*
Torolf Hals Andersen.

dersen. Deretter fulgte foredrag av pastor Alf Høgh om kirkene og klostrene i Bergen før reformasjonen, og de første 50 års klosterliv i Bergen etter reformasjonen. — Menighetens nestor, frk. Anna Erichsen, brakte en inderlig hilsen til søstrene. Skolebarn fremsta dikt og overrakte blomster. Der var musikk og der var taler. Menighetens gave: en kalk bestemt for moderhusets kapell, utført hos en gullsmed i Bergen, ble overrakt av kirkerådets eldste. Han uttalte blant annet: «La da denne kalk være et symbol på samhörigheten mellom menigheten som gir den, søstrene som skal eie den og presten som frembærer den. — Måtte historien aldri gjenta seg, og denne kalk aldri bli berørt av uverdige hender. — Måtte den alltid bli frembåret til Guds større ære i dette land.» Kalken ble deretter med en gang innviet av biskopen. — Festen ble avsluttet med søstrenes takk i form av en sang, sunget til ære for menigheten. Men hva har så ikke menigheten å takke søstrene for! Søstrene er oppfylt av hengivenhet for alt og alle, og deres elskelige sinnelag gjør seg gjeldende overalt. Det gjelder omsorgen for den enkelte: de syke og de friske, de rike og de fattige. Og det gjelder omsorgen for kirken, foreningene og for skolen. Søstrene har i sannhet forstått å gjenreise respekten for klosterlivet, den respekten som århundrers fordom hadde undergravet. René Joys.

40 års jubileum i Arendal

«Agderposten» for 21. april forteller oss at også Arendal har hatt sitt jubileum samtidig med de tidligere omtalte i Haugesund og Bergen. Det var nemlig 40 år siden St. Fransiskus-Xaveriussøstrene åpnet sitt hospital i Arendal — «det første moderne sykehus i byen», skriver bladet.

I årene fra 1932 til 1939 gjennomgikk hospitalet betydelig utvidelser, og står i dag som et helt moderne sykehus og som et slags fristed for byens spesialister.

Hospitalet på Tyholmen har normalt plass til 60 pasienter, men kan overbelegges. Det er vesentlig øre, nese- og hals-sykdommer som behandles, men dessuten er det barneklinnikk og klinnikk for nervøse sykdommer og hudpasienter. Det er en klinnikk for spesialister fordi fylket ikke har noe sykehus hvor spesialistene kan være og få arbeide med de nødvendige arbeidsmidler. Her er blant annet et flott nytt røntgenanlegg med spesialbord for hodefotografering. Hospitalet er i det hele tatt meget pent utstyrt og for spesialistene fyller det et meget sterkt savn her i Aust-Agder.

Da «Agderposten» hadde en samtale med en av søstrene ved hospitalet, måtte det love ikke å skrive for meget om søstrene, men holde seg til sykehuset. «Det var et løfte vi ga med tungt hjerte, for vi ville gjerne få gitt uttrykk for hvor glade vi er i dem og deres uegennyttige arbeid og hvor høyt de blir satt av hospitalets mange pasienter.»

Søstrene i Arendal har alle sykepleierske-utdannelse, de fleste også spesialutdannelse i sykepleien. Det er ialt 21 søstre ved St. Fransiskus Hospital, dertil kommer 17 som tilhører tjenerpersonalet, men disse 17 har intet med den katolske kongregasjon å gjøre.

Når man snakker om hospitalet i Arendal må det ikke unnlates å nevne overlege Høyers innsats gjennom en rekke år. Han har nedlagt et kolossalt arbeide her sammen med dr. Barth og dr. Egeberg, slutter bladet. Sykehusets overlege nå er dr. Arne Gregertsen.

Den pavelige diplomatskole har feiret 250-års jubileum

Den 25. april var det 250 år siden presten Pietro Garagni i Palazzo Gabrieli ved Monte Giordano like overfor Engelsborg grunnla en skole for å utdanne geistlige diplomater. To år senere tok pave Klemens XI ved en håndskrivelse, forfattet av kardinal Imperiali, skolen under sin særlige beskyttelse, og dermed var grunnen lagt til den nære kontakt skolen senere har hatt med Den hellige stol. I 1703 ble den utvidet og overflyttet til Palazzo Gottifredi ved Piazza Venezia. Klemens XI ordnet skolens usikre økonomi ved å bevilge den årlig 500 schudi. I 1706 ble den overflyttet til Palazzo Severoli, da den trengte større plass. Ved kjøp av tiliggende eiendommer kunne den utvides, og her har skolen opp til våre dager hatt sitt tilholdssted.

Etter pave Klemens XI's død i 1721 og kardinal Imperialis død i 1737 kom akademiet ut i store økonomiske vanskeligheter som det hadde å kjempe med i flere årtier. Etter kardinal Torrigianis råd besluttet pave Klemens XIII å stenge skolen for å kunne gjennomføre nødvendige reformer. Det skjedde den 1. oktober 1764. Dermed var det første avsnitt i skolens historie brakt til avslutning. Pave Klemens XIII var selv en av skolens elever.

Pave Pius VI ble skolens annen grunnlegger. Han åpnet den igjen den 21. november 1775, og den gikk nå en rik tid i møte, som varte helt til 1798. En ny studieplan ble innført, og det ble opprettet tre vitenskapelige avdelinger som ble ledet av Vatikanets fremste teologer og embetsmenn. Studiene ble ført videre på grunnlag av teologiske og kirkerettslige studier og ble avsluttet ved dissertasjoner over diplomatiske og kirkepolitiske spørsmål. I 1776 og 1778 avla Pius VI besøk ved skolen. Blant absolventene i denne tid var bl. a. også grev Hannibal della Genga, den senere pave Leo XII og marchese Ercole Consalvi som var statssekretær under Pius VII.

Under innflytelse av Den franske revolusjon ble skolen stengt for annen gang i 1798, men igjen åpnet av kardinalprotektor Braschi Onesti i 1803. I 1815 reformerte Pius VII studieordningen, og i årene 1832—37 hadde skolen som elev Gioacchino Pecci der som pave Leo XIII ble en av vår tids største paver.

For å kunne gjennomføre en grundig omlegning av studiene ble skolen midlertidig stengt av Pius IX i 1847. I 1850 ble den igjen åpnet. Det var nå innført to studielinjer: den ene tok sikte på å utdanne diplomater i Vatikanets tjeneste, den andre på å utdanne embetsmenn ved Vatikanet. Leo XIII var særlig interessert i en større fordypning av studiet. Den daværende president for akademiet, kardinal Merry del Val, den senere statssekretær under Pius X, gjennomførte den studieordning som fremdeles følges.

I dette skolens fjerde avsnitt møter vi Eugenio Pacelli, den nåværende pave, som i årene fra 1909—14 innehadde lærestolen i kirkelig diplomati. Den 8. september 1937 bestemte pave Pius XI at den til enhver tid fungerende statssekretær skulle være akademiets protektor. Dermed ble den intime kontakt mellom skolen og Den hellige stol særlig understreket. Under pave Pius XII har høyskolen fått navnet: Paveligé, kirkelig akademi.

I løpet av de 250 år skolen har bestått har store paver og fremragende diplomater utgått fra den: av de 1247 absolventer hvorav en tredjedel var av ikke-italiensk nasjonalitet, finner vi 4 paver, seks statssekretærer, 98 kardinaler, 42 apostoliske nuntier og 4 apostoliske delegater.

UTLANDET:

VATIKANET

Forelesninger om ensyklikaen «Humani generis» i alle presteseminarer.

Vatikanets Studie-kongregasjon har henstillet til alle presteseminarer å sørge for at det blir holdt særlige forelesninger over ensyklikaen «Humani generis», da en har funnet det ønskelig at de vordende prester får et inngående kjennskap til denne ensyklikas overordentlig viktige innhold.

BELGIA

Enkeltheter om feiringen av 60 års jubileet for utsendelsen av ensyklikaen «Rerum novarum».

Generalsekretariatet for Den internasjonale kristelig-sosiale union hvis hovedsete er i Brussel, har nå kunngjort nærmere enkeltheter om feiringen av 60 års jubileet for utsendelsen av Pave Leo XIII's store sosiale ensyklika «Rerum novarum». Bl. a. kommer Pave Pius XII til å lese messen under minnegudstjenesten i Peterskirken.

2. pinsedag finner en minnehøytidlighet sted i Lateranbasilikaen. Ved denne anledning vil den belgiske kommunikasjonsminister holde hovedtalen. Om kvelden samme dag finner et internasjonalt møte sted i Maxentiusbasilikaen. Delegasjonslederne vil på dette møte holde sine taler på sine respektive morsmål. Etter dette møte vil katolske arbeidere gå i fakkeltog rundt Peterskirken.

Delegerte fra 20 land i et samlet antall av 3 600 vil bli mottatt i en særaudiens av Paven. Tidspunktet for denne audiens er ennå ikke bestemt.

CANADA

Rettslig forfølgelse av medlemmer av den katolske fagforening.

Sentralen for Den kristne faglige internasjonale meddeler at om lag 60 medlemmer av Det kristelige fagforbund i Canada er satt under tiltale for delaktighet i den hårdnakkede streiken ved asbestfabrikkene i Canada. Fagforeningslederen René Rocques ble arrestert den 5. mai 1949 og dømt til 6 måneders fengsel, men befinner seg ikke desto mindre fremdeles i fengsel.

På grunn av dette skandaløse forhold har Det kristelige fagforbund nå vendt seg til den kanadiske regjering og til FN.

Ungdomforbundets generalforsamling

finner i år sted i Oslo i pinsen, 13. og 14. mai. Siste gang var den i Bergen, og deltagerne snakker fremdeles med glede om den festlige rammen bergenserne hadde laget om dagene. Men arrangementskomitéen i Oslo, som består av representanter for forbundsstyret, O.K.U. og de katolske speidergruppene har også store planer og det vil sikkert bli noen begivenhetsrike dager for deltagerne.

Generalforsamlingen faller i år sammen både med meddelelsen av fermingens sakrament i St. Olavs kirke 1. pinsedag og feiringen av forbundets patronatfest. (St. Halvardsdagen er egentlig 15. mai.) Det blir derfor sikkert folksomt i Oslo, og arrangementskomitéen vil såvidt mulig sørge for privat innkvartering både for de delegerte og andre interesserte ungdommer.

CHINA

Den apostoliske prefekt av Tsitsikar løslatt.

De kommunistiske myndighetene i Mandsjuria har nå løslatt den apostoliske prefekten av Tsitsikar, mgr. *Hugentobler*, og 4 andre sveitsiske misjonærer som har sittet fengslet i 4 år. Løslatelsen skyldes at Sveits diplomatiske representasjon i Peking har grepet inn. Straffen ble omgjort til landsforvisning.

De løslatte ble i 1947 dømt til mangeårige frihetsstraffer. Noen patre ble løslatt for kort tid siden. Ennå sitter en pater arrestert, nemlig den tyske pater *Matthäus Ruf*.

Blir den katolske høyskole i Tientsin «overtatt»?

Rektoren for den katolske industri- og handelsskole i Tientsin og 2 professorer som alle er franske jesuitter, er blitt arrestert av kommunistene, heter det i en melding fra Hongkong. De beskyldes for å ha drevet «kontrarevolusjonær» virksomhet. I virkeligheten har arrestasjonen funnet sted fordi kommunistene har besluttet å «overta» høyskolen og drive den selv.

Skolen ble grunnlagt i 1923 av franske jesuitter. Den består av en praktfull hovedbygning og tilleggende stadionanlegg. Høyskolens maskinavdeling er den mest moderne i sitt anlegg i Øst-Asia. Til skolen hører også det berømte *Hwangho-Paiho*-museum som på grunn av sine enestående samlinger er oppsøkt av vitenskapsmenn fra hele verden.

Erkebiskop arrestert.

Erkebiskopen av Kaifeng, mgr. *Gaetano Pollio*, er blitt arrestert av kommunistene. Han ble arrestert sammen med 3 andre italienske patre, beskyldt for å ha «provosert uroligheter».

Før arrestasjonen hadde kommunistene drevet en voldsom agitasjon mot ham og mot biskopen av Tientsin, mgr. *de Vienne* som på plakater ble kalt «kryssninger mellom hund og hest».

DE FORENTE STATER

Appel til verdens samvittighet.

Den amerikanske biskopkonferanses rådgiver i internasjonale spørsmål *Richard Pattee* rettet nylig på det 31. årsmøte til de amerikanske katolikkers nasjonalsråd en appell til den frie verdens samvittighet om ikke å glemme de millioner av undertrykte mennesker som i dag lever bak jernteppet.

Intet kristent menneske kan, uttalte *Pattee*, slå seg til ro med den politiske eller diplomatiske oppfatning som fordemmer disse millioner til evig slaveri for den tvilsomme pris å gi den øvrige verden tid til å trekke været og finne frem til en skrøpelig fred. Det ville være forrederi, uttalte *Pattee* til slutt, om man for å redde Europa ofrer millioner som lider for sin tros skyld.

EGYPT

Jesuittpater går i bresjen for fellaene.

Jesuittpater *Henry Ayrouth* som er en av de ledende personligheter i kampen for å bedre de egyptiske leilendingenes, de s. k. fellaenes kår, er etter et innlegg på en internasjonal bomullskongress i Alexandria blitt utsatt for heftige angrep i egyptisk presse som påstår at han har talt nedsettende om Egypt.

Den mohammedanske professor i filosofi ved det mohammedanske universitet, *Mohammed Ghabbai* er imidlertid kommet pateren til unnsetning og har erklært offentlig at han tar det hele og fulle ansvar for paterens uttalelser.

Pateren hadde særlig påtalt at bomullsindustriens folk altfor ofte ignorerer den menneskelige faktor i industrien. Mens en liten gruppe skuffer inn millioner på andres slavearbeide, lever fellaene i stor nød og fattigdom. «Om Egypt skal kunne reddes fra kommunismen,» fremholdt pateren blant annet, «må en ta opp arbeidet for å bedre fellaenes både materielle og åndelige kår. De må få bedre boliger og anstendig lønn for sitt anstrengende arbeide. Det egyptiske folk består ikke bare av de 200 000 mennesker som har det forholdsvis bra, men av 20 millioner mennesker.»

Det egyptiske selskaps strålende arbeidsresultater.

Det katolske selskap for privatskoler i Egypt som ble dannet for 10 år siden, har nylig hatt årsmøte under ledelse av erkebiskop *Levame*, av patriarken for den koptiske ritus, *Morkos II Khouzam* av Alexandria og i nærvær av medlemmer av hierarkiet og 300 velgjørere og venner av Kirken i Egypt.

Det ble fremlagt en arbeidsoversikt som viste at Selskapet

i løpet av de ti år det har bestått, har bygget 128 skoler, 100 sykehus for fattige og en rekke kirker i 128 av Øvre Egypts avsidesliggende landsbyer.

Selskapet ledes av jesuittpater *Henry Ayrouth* som også tok initiativet til dannelsen av selskapet for ti år siden.

ENGLAND

Karmelitt-prior borgermester i engelsk by.

Kommunestyret i den engelske by *Faversham* har valgt prioren for det derværende karmelittkloster, *P. M. Lynch*, til byens borgermester. Det er første gang etter reformasjonen at en katolsk prest bekler et slikt embede i England.

ESTLAND

Luksusskatt på sakramentene.

Estland som er et av de land som har måttet lide mest under den sovjet-russiske okkupasjon, opplever nå en ny form for beskatning. Det er nemlig av de kommunistiske myndigheter fastsatt statsgebyrer på mellom 1 000—1 500 rubler for ektevielser, dåpshandlinger og ferming. Kommunistene har regnet ut at ikke mange er i stand til å betale disse summer som dessuten om de betales, vil bli brukt i gudløshetspropagandaens tjeneste!

FORMOSA

Kirkens stilling og muligheter på Formosa.

Fides melder i en beretning om Kirkens stilling på Formosa at den nasjonale, kinesiske regjering har åpnet nye muligheter for Kirkens virksomhet slik at tallet på konvertitter er stadig stigende. Det hersker på øya en demokratisk atmosfære, heter det videre, som har gitt Kirken større handlingsfrihet, og at den katolske misjonsvirksomhet ikke har vært i en gunstigere stilling siden 1899.

Øya er delt i tre apostoliske prefekturer. Det finnes preste-seminarer for innfødte, sykehus og en rekke andre karitative institusjoner som drives av forskjellige kongregasjoner.

Den viktigste oppgave er nå å få grunnlagt høyere skoler som det er stor mangel på.

FRANKRIKE

Minnefrimerke i anledning feiringen av 300 års dagen for den hellige Jean Baptiste de la Salle's fødsel.

I anledning 300 års dagen for feiringen av den hellige Jean Baptiste de la Salle's fødsel utgir det franske postvesen et minnefrimerke til en verdi av 15 francs. Samtidig er det utgitt en serie på to merker til minne om dogmepropagandasjonen i fjor.

Selskap for kristen litteratur dannet.

I Paris er det dannet et selskap for kristen litteratur: *Amis du Livre Chretien*. Selskapet har satt seg som oppgave å utgi en samling av den beste franske og utenlandske litteratur med kristen grunntendens.

Prestenøden ikke så stor allikevel.

Vi har tidligere i «St. Olav» gjengitt meldinger om en angivelig stor prestened i Frankrike. Pater *P. Rouquette S. J.* har tatt dette spørsmål opp til nærmere undersøkelse og slår i en artikkel i aprilheftet av «*Etudes*» fast at Frankrike i virkeligheten er et av de presterikeste land i verden. Av landets 42 millioner innbyggere er 35 millioner døpte katolikker, hvorav flere millioner ikke praktiserer sin religion. For de praktiserende katolikker finnes der 51 000 prester eller en prest for 686 katolikker. Bare i Belgia, Irland og Luxembourg finnes det flere prester.

Grunnen til at det kan se ut som om der er stor prestemangel i Frankrike er at avfolkningen av landsbygden og innflytningen til byene ikke er fulgt av en ny inndeling av kirkesognene. I dag utgjør landbefolkningen bare 35 prosent av landets befolkning. Disse 35 prosent betjenes av 21 000 prester, mens bare 7200 virker i byene.

Den nåværende sjelesørgerorganisasjon i Frankrike er 100 år gammel og helt foreldet. Dette er det franske hierarki fullt oppmerksom på og har tatt opp arbeidet for å bote på manglene.

HOLLAND

Kortbølgesenderen sendes i nær fremtid til Vatikanet.

Den kortbølgesender som de hollandske katolikker besluttet

å gi Paven i anledning Hans Hellighets 50 års prestejubileum, er nå ferdigbygget. For tiden anbringes den på et ekstrarog som vil bringe den til Vatikanet.

Hollender skal holde festtalen i Rom under høytideligheten til minne om den sosiale ensykliska «Rerum novarum».

Direktøren for den katolske arbeiderbevegelses opplysningsforbund i Holland, dr. *Olierook*, er anmodet om å holde hovedtalen ved den store, internasjonale høytidelighet som vil bli holdt i Rom den 14. mai til minne om den sosiale ensykliska «Rerum novarum».

INDIA

Kirkens stilling i India.

Tidsskriftet «Les Missions Catholique» bringer i et av sine siste numre et utførlig referat av et foredrag erkebiskopen av Madras, mgr. *Mathias*, har holdt om Kirkens stilling i India for teologene ved Salesianer-seminaret i Lyon.

Erkebiskopen gir uttrykk for stor optimisme med hensyn til Kirkens fremtidige virksomhet i India og begrunner denne sin optimisme med følgende opplysninger:

«For 70 år siden fantes det 1 095 000 katolikker i India; dette tall er i dag steget til 5 millioner 5 hundre tusen. Det betyr en stigning på fire og en halv million i løpet av 70 år, mens tallet i de 1900 foregående år bare var nådd opp i vel en million.»

Årsaken til denne vekst ser erkebiskopen i opprettelsen av hierarkiet i 1886. For tiden finnes det 13 erkebispedømmer og 74 bispedømmer.

For 70 år siden arbeidet bare et halvt dusin religiøse ordener i India, blant dem jesuittene. I dag arbeider 45 religiøse ordener i landet. Tallet på misjonssøstre er nådd opp i 14 500, hvorav 10 000 er innfødte. Av landets 5400 katolske prester er 3000 innfødte. Erkebiskopen understreker til slutt at Kirken nå er så fast forankret i India at den ikke kan fordrives.

I 1952 skal 1900 års dagen feires for apostelen Thomas ankomst til India. Innenfor rammen av høytidelighetene vil en også minnes den hellige *Franciscus Xaverus*.

IRAN

Katolisismens stilling i Iran.

Av Irans 17 millioner innbyggere er det store flertall muhammedanere. Av kristne finnes det bare en liten minoritet: 100 000 gregorianere og 10 000 nestorianere.

Av katolikker finnes det om lag 15 000. Storparten følger den orientalske ritus.

Den hellige stol er representert ved en apostolisk delegat, mgr. *Paolo Pappalardo*.

Katolisismens kulturelle og pedagogiske innflytelse er meget større enn tallet på katolikker gir inntrykk av. Således har Kirken 3 pikeskoler og 2 gutteskoler i landets hovedstad.

ISRAEL

Regjeringen i Israel ønsker å komme til forståelse med Den hellige stol.

Regjeringen i Israel har sendt en særlig utsending til Rom med det offisielle oppdrag å ta kontakt med Den hellige stol for å forberede et eventuelt besøk av Israels utenriksminister i Vatikanet.

I jødiske kretser i Rom gis det uttrykk for den oppfatning at Israels regjering anser det for overordentlig viktig å komme til en forståelse med Den hellige stol for å få løst en rekke problemer som i dag holder spenningen ved like i den ny-etablerte stat og vanskeliggjør konsolideringen.

Vanskelige forhold for Kirken i Israel.

I løpet av de siste to år har regjeringen i Israel praktisert den fremgangsmåte å utstede begrenset oppholdstillatelse for innreisende til landet, slik at oppholdstillatelsen må fornyes etter 3 eller 6 måneder. Denne forholdsregel som rammer både katolske prester og ordenssøstre, betyr en alvorlig fare for Kirkens ytre sikkerhet. Varig oppholdstillatelse utstedes bare til jøder, som ikke er kristne. Også kristne jøder betraktes som turister. Bare de fremmede som var i landet for staten Israel ble grunnlagt, er unntatt fra bestemmelsen. Dette har ført til at den katolske geistlighet og ordensfolkene lever under en permanent utvisningstrusel.

Også de katolske skoler er hardt rammet. Mange har

måttet nedlegge virksomheten, da de familier som forlot landet under kamphandlingene, ikke får vende tilbake. Der legges også press på jøder som har sine barn i disse skoler, for å få dem til å melde barna ut av angjeldende skoler.

Kirkens geistlighet behandles med den største imøtekommenhet, men denne ytre elskverdigheit tilslører ikke det faktum at Kirkens stilling er truet. Flere medlemmer av Israels parlament har åpent uttalt at det er for mange ordensfolk i landet. Man er ikke i tvil om at krefter er i virksomhet for å få drevet Kirken ut av landet på lengre sikt.

ITALIA

Den kommende verdenskongress for legfolk i Rom.

Som tidligere meldt i «St. Olav» kommer verdenskongressen for legapostolatet til å finne sted i Rom fra den 7. til den 14. oktober. Ved denne anledning kommer auditoriet i det nye Palazzo Pio ved Via della Conciliazione til å bli tatt i bruk for første gang.

En regner med at alle de 25 internasjonale organisasjoner av katolske legfolk vil være representert. Det er ikke hensikten å slutte disse sammen i en mektig katolsk internasjonal, men å la de forskjellige organisasjoners representanter få anledning til å utveksle meninger og overprøve sine arbeidsmetoder.

Som kongressens mål er følgende fastlagt:

1. Legapostolatets dogmatiske, moralske og asketiske grunnlag skal ennå en gang drøftes i lys av pavelige erklæringer;
2. Det skal gis anledning til å overprøve de forskjellige arbeidsmetoder som praktiseres av legapostolatet;
3. Legapostolatets virkeområde skal klarlegges;
4. Apostolatets grunnleggende mål som effektivt kan gjennomføres for hele verden etter en fastlagt plan og hensiktsmessigheten ved felles aksjoner etter denne plan skal nøye drøftes.

Regjeringen de Gasperi forvalter en dårlig arv.

Reisende, turister og pilegrimer som besøker Italia, har på grunn av de dårlige boligforhold og de sosiale forhold ellers som lar meget tilbake å ønske, vært tilbøyelig til å sitere det gamle, anti-klerikale ordtak: Jo nærmere Paven, desto dårligere katolisisme. Disse folk stiller seg det spørsmål hvordan det kan være mulig at slike forhold kan herske i et så katolsk land som Italia og i Pavens umiddelbare omgivelser.

For å forstå italienske forhold — skriver *Katholischer Beobachter* i denne forbindelse — må man ikke glemme at katolikkenes for første gang fikk politisk flertall i 1946. Da Kirkestaten ble erobret i 1870, var det liberalere og fritenkere som satt inne med regjeringsmakten. I mange år var det en jødisk frimurer, *Ernesto Nathan*, som var borgermester i Rom. Makt-haverne den gang var til det ytterste anti-klerikale og anti-katolske. Paven ble i taler og i pressen stemplet som statsfiende nr. 1. En kunne selvsagt ikke vente at disse elementer skulle ta hensyn til Kirkens sosiale lære og advarsler. I denne forbindelse kan en jo bare tenke på den anti-klerikale og anti-katolske kamp i Frankrike for å forstå at det ikke dreier seg om et utelukkende italiensk anliggende. Paven på sin side forbød katolikkenes å delta i regjeringsansvaret. Så forståelig som dette forbud enn var, førte det imidlertid til at giften ikke ble møtt av noen motgift, at liberalerne og fritenkerne alene kom til å bestemme den nye stats materielle og åndelige struktur.

Under Pius X ble forholdet noe bedre. Katolikkenes politiske innflytelse ble sterkere. Kort etter hans død brøt den første verdenskrig ut, og dens ettervirkninger brakte Mussolini til makten. Og først etter den annen verdenskrig opplevet Italia å få en katolsk regjeringssjef.

Det er vel temmelig drøyt å forlange at *de Gasperi's* regjering i løpet av fire år burde ha klart å innhente 75 års for-sømmelser, skriver *Katholischer Beobachter* til slutt.

JAPAN

Jesuittgymnasiet i Yokosoka.

Jesuittgymnasiet i Yokosoka som holder til i en tidligere militærskole, har i løpet av de siste tre år hatt en rivende utvikling. Der foretas et nøye utvalg av elever som søker til gymnasiet, og bare de mest begavede får anledning til å studere ved dette kollegium. Av de 33 lærere er 5 jesuitt-patre, 2 som forbereder sin inntreden i jesuitterordenen og 26 ikke-geistlige lærere. Av disse er 13 ikke-katolikker.

Ekstrabeskatning av barnerike familier i Japan?

På katolsk hold i Tokio har man gitt uttrykk for sterk be-

klagelse over at regjeringen har gjort *Toshie Obama* til medlem av den offentlige sikkerhetskommisjon.

Obama som tidligere var presseman, fremsatte nemlig for kort tid siden et forslag gående ut på at det ved lov skulle bestemmes at en familie ikke fikk ha mer enn tre barn. Familier med mer enn tre barn skulle ekstrabeskattes for hvert barn de fikk utover de tre loven tillot. Det fjerde barn skulle således — ifølge forslaget — beskattes med 10 000 yen, det femte med 30 000, det sjette med 100 000 og det syvende med ikke mindre enn 500 000 yen.

JUGOSLAVIA

Søker Tito kontakt med Den hellige stol?

I midten av april sirkulerte det et intervju i verdenspressen som «Associated Press»'s korrespondent i Beograd hadde hatt med erkebiskop *Stepinac*. Ved samme anledning ble det tatt et fotografi av erkebiskopen.

I Vatikanet gir man uttrykk for den oppfatning at Tito har gitt sin tillatelse til dette intervju for om mulig å komme i kontakt med Vatikanet, da et ordnet forhold til Den hellige stol synes å være en forutsetning for et tillitsfullt samarbeide vestover.

I denne forbindelse fremholdes det videre at Vatikanet aldri har avvist å komme til forståelse med den jugoslaviske regjering, men at full religionsfrihet, løslatelse av erkebiskop *Stepinac* og hans gjeninnsettelse i embetet, er de første betingelser for gjenopptagelse av forhandlinger. Vatikanet akter ikke å innlate seg på et kompromiss hvorved løslatelsen av erkebiskopen kjøpes ved konsesjoner av prinsipiell art.

POLEN

Den polske kirkes primas: Der finnes bare et prestedømme.

I anledning fastetidens prestevielser i Polen har Den polske kirkes primas for tiden oppholder seg i Rom, sendt ut et særlig budskap til Polens presteskap hvor han behandler geistlighetens enhet. I budskapet understreker erkebiskop *Wyszynski* at den katolske prest bare kan utøve sin prestejerning i samarbeide med Kristi Stedfortreder som er Paven:

«Vi lever i en forvirret tid, i en tid hvor de frykteligste kirkeforfølgelser raser. I vårt 20. århundre med dets høyt forkynte frihet finnes det land og stater som berøver biskopene deres autoritet og kaster prestene i fengsel.» Erkebiskopen avviser deretter muligheten av et skisma og brennemerker de frafaldne «som — utelukket fra det kristne samliv — ulovlig tilraner seg geistlig autoritet eller besetter embeder som er blitt fri på grunn av at deres rettmessige innehavere er kastet i fengsel....»

Den katolske religion som er stiftet av ypperstepresten Kristus, kjenner bare et prestedømme. Alle andre er ikke prester, men ulver. Den katolske kirkes prestedømme er uløselig knyttet til Rom, og derfor bør man bare lyde slike prester som har sin autoritet fra en katolsk biskop som står i forbindelse med Den hellige stol. Det finnes ikke på jorden noen autoritet som kan erstatte Kristi autoritet eller hans stedfortrederes.... Den tid vi lever i krever at vi uopphørlig og uavkortet forkynner troen på den sanne Gud. Denne tro alene kan redde verden!»

Ny politisk prosess under oppseiling.

En ny politisk prosess som er rettet mot katolske politikere, er i gang i Varsjva. Fem anklagede hvoriblant den kjente katolske publisist *Kwasidorski* beskyldes for å ha stått i forbindelse med polske emigranter, for samarbeide med illegale undergrunnsbevegelser og spionasjevirksomhet.

Den tidligere undervisningsminister, prelaten *Zygmunt Kaczynsky*, som ble arrestert for et par år siden, men som denne gang ikke befinner seg blant de anklagede, skal figurere som mellommann mellom de anklagede og de polske emigranter.

På katolsk hold er man av den oppfatning at det hele er satt i scene for å skaffe tilveie et slags «anklage»-materiale mot de polske biskoper som kommunistene har til hensikt å trekke frem som illegale forbindelsesledd.

Agitasjon mot Kirken i stigende crescendo.

I Oswiecim hvor den beryktede konsentrasjonsleir Auschwitz lå, har det nylig vært holdt et folkemøte hvor bl. a. den polske statsminister *J. Cyrankiewicz* talte. Han benyttet

anledningen til å fremkomme med en rekke perfide angrep på regjeringen.

Den polske presse har benyttet erkebiskop *Wyszynski*'s opphold i Rom til å fremsette en rekke angrep på Paven. På katolsk hold i Polen gir man uttrykk for den oppfatning at kommuniststyret ikke har noen interesse av å komme til en ordning med Kirken, men at erkebiskopen har fått tillatelse til å reise til Rom for senere å kunne anklage ham for «konspirasjon» med de vestlige demokratier.

SOVJETUNIONEN

Forholdet mellom Den ortodokse kirke og den ateistiske stat.

Et av de merkeligste forhold i Sovjetunionen er det etablerte forhold mellom Den ortodokse kirke og den ateistiske stat, heter det i en kommentar i «The Tablet».

Forholdet er mer komplisert enn en vanligvis tror. Dette unaturlige forhold er erkjent som en nødvendighet av begge parter. Kommuniststyret har liten lyst til å støte store befolkningsgrupper fra seg ved igjen å sette i gang en forfølgelse av Den ortodokse kirke. Og Den ortodokse kirke har måttet avfinne seg med krav staten har stillet for ikke helt å gå til grunne i en katakombetilværelse. Kirken har forpliktet seg til gjennom sin undervisning å gjøre alle som kommer under dens innflytelse til loyale sovjetborgere. Samtidig virker den som avleder for meget av misnøyen og utilfredsheten med styret, og som formidler med russiske emigranter. Dessuten skaffer den staten penger i kassen, trekker inn meget av pengeoverskuddet. Den ortodokse kirke får nemlig samle inn penger blant de troende under gudstjenesten, og i de større katedraler ofres det så meget at pengene må samles inn i rullekurver. Kirken beskattes overordentlig hardt, men ikke desto mindre blir det så meget igjen at iallfall biskopene kan unne seg en luksustilværelse som ikke var mulig i zaren Russland. Mange av prestene i Moskva er kommet opp i en inntekt på 20 000 rubler og biskopene i en inntekt på 40 000 rubler. (En alminnelig arbeider tjener 500 og en universitetsprofessor 2 000 rubler i måneden). Prestene får også lov til å eie mindre biler og større leiligheter, og det er en alminnelig oppfatning at Sovjetregjeringen har tillatt dette for å kompromittere presteskapet i folkets øyne.

Den finansielle side av saken er imidlertid selvsagt underordnet den politiske: å få etablert et forhold staten ser seg tjent med. Kirken får tilbake stadig flere kirkebygninger, den har fått rett til igjen å utdanne prester og til å opprette stadig nye bispedømmer og kirkesogn. Men prisen for dette er at den lar seg bruke av staten som et lydig redskap, hvilket undergraver dens moralske prestisje. Dette er kommet til uttrykk ved den rolle Den ortodokse kirke har spilt under forfølgelsen av Den katolske kirke i Ukraina. En ortodoks prest her har uttalt: «Sovjetstyret kommer ikke til å vare alltid. Når det er forsvunnet kommer Den ortodokse kirke til å miste mange tilhengere som vil slutte seg til Den katolske kirke.»

TYSKLAND

Kardinal Frings 1. mai-tale.

Også i år var Kölner-domen fylt av arbeidere da erkebiskopen av Köln, kardinal *Frings*, under aftengudstjenesten den 30. april holdt årets 1. mai-preken. Helt naturlig hadde kardinalen i år som tema for sin preken valgt ensyklikaen *Rerum novarum* hvis utsendelse for 60 år siden feires med særlige høytideligheter i Rom i år.

Etter å ha skildret forholdene for 60 år siden og Pave Leo XIII's kamp for en nyordning av samfunnslivet, en nyordning som var blitt innledet av forkjempere som *Ketteler*, *Kolping* og andre sosiale foregangsmenn, omtalte kardinalen Pave Pius XI's ensyklika *Quadragesimo anno* som knyttet Kirkens sosiale program til etableringen av en yrkesmessig ordning og dermed trakk opp arbeidslinjene for fremtiden.

Ensyklikaen *Rerum novarum* innledet den sosiale sjelesorg, fremholdt kardinalen. Over hele verden tok katolske prester initiativ til opprettelsen av katolske arbeiderorganisasjoner. En hel generasjon av prester ble preget av den pavelige ensyklika, som ved siden av Kirkens karitative trekk, trakk opp det sosiale.

Kardinalen sluttet sin preken med å omtale tidens krav og rettet en intreggende appell til særlig de unge prester om aktivt å gå inn for virkeliggjørelsen av Kirkens sosiale lære.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S.

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

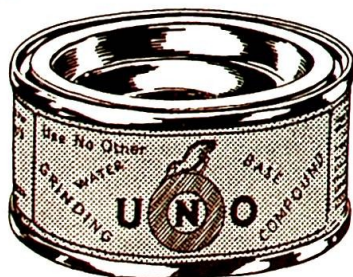
KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

M-O

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler

NORGES KATOLSKE KVINNEFORBUNDS 8. GENERALFORSAMLING I OSLO

Program:

Lørdag 19. mai:

Kl. 8 messe i kapellet på Sta Katharinahjemmet, Gjørstadgt. Frokost samme sted. Formennene eller deres stedfortredere, livsvarige og enkeltmedlemmer er forbundets gjester. Etterat de sistnevnte har valgt sine delegerte til generalforsamlingen holdes rådsmøte. Styret og ledenes formenn danner rådet.

Samme ettermiddag kl. 16 begynner generalforsamlingen i foreningslokalet, Akersveien 5 I.

Dagsorden: 1. Valg av dirigent. 2. Navneoppprop. 3. Beretninger og regnskaper. 4. Arbeidsprogram. 5. Valg. 6. Eventuelt.

Generalforsamlingen avsluttes med maiandakt i St. Olavs kirke.

Søndag 20. mai:

Utflukt med busser til Tingelstad i Brandbu. Avgang kl. 10 fra Akersveien 5. Møt presis. Gamle Tingelstad kirke, Halfdanssonen med Hadelandsmuseet beses. Hjemturen går om Søsterkirkene i Gran og Ringerike.

Middag og kaffe med hjemmebakte kaker på Tingelstad gård.

Utenbys formenn og deres tilreisende stedfortredere er forbundets gjester på turen. Øvrige deltakere bes tegne seg på liste som er utlagt på St. Josefs Institutt, hvor kontingenten kr. 20.— samtidig innbetales. Utenbys deltakere som ønsker å bli med på turen kan innsende beløpet direkte til kassereren, frk. Maria Müller, Kirkeveien 57. Listen inndras den 14. mai.

Styret.

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR EN GROS — EN DETALJ
FREDRIKSTAD

OSLO

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Tordenskjoldsgt. 6 B

Tlf. 41 07 76 - Oslo

Utfører all slags malerarbeid

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet